

בס"ד ♦ שבת קודש פרשת משפטים ♦ כה' שבט תשע"ה

עלון 135 – שנת שמיטה

העלון יצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

יש לקיים מצוות - כי זה רצון ה'

"וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשִּׂים לִפְנֵיהֶם". (שמות כא, א)

רש"י מבאר במקום: "ואלה - מוסיף על הראשונים. מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני". כלומר, רש"י מסביר שלא תחשוב שאלו הם סתם חוקים שחוקק משה, כדי לשמור על הסדר הטוב, אלא שגם דינים אלו נאמרו בסיני.

שואל ה"שפת אמת" - מה רש"י מחדש פה? הרי כל המצוות כולן נאמרו בסיני, מדוע דווקא פה ראה רש"י צורך לומר זאת?

ומסביר, שגם את הדברים המובנים והפשוטים, יש לעשות כי זהו רצון ה'. כלומר, דווקא דינים אלו, שמופיעים פה בפרשת משפטים, שהם מובנים והגיוניים מאד מבחינה שכלית - בתי משפט, דיני מזיק וניזק וכד' גם אותם, יש לעשות לא רק בגלל ש"זה נשמע הגיוני" ו"אני מתחבר לזה" אלא קודם כל כי זהו רצון ה'!

ולכן דווקא פה, במשפטים המובנים בצורה שכלית, כתב רש"י "מה ראשונים מסיני אף אלו מסיני". אין זה אומר שלא צריך להבין מדוע אנו מקיימים את המצוות. ודאי שיש לחקור ולהבין כל מצוה ומצוה מהי סיבתה, אך צריך לדעת שעם כל ההבנה, בכל זאת זהו רצון ה', וזאת הסיבה האמיתית שאני עושה זאת!

ולכן, גם מצוה שטעמה לא ברור - לא נעלה על דעתנו לא לקיימה! לא שייך כלל לומר: "את זה אני מבין, אבל לזה - אני בכלל לא מתחבר!". העיקר הוא לעשות את רצון ה'.

במפגש המחודש שבין האומה והארץ, מתבטא הקץ המגולה. במפגש זה משפיע כל אחד מהצדדים על זולתו לטובה, והסימן לכך הוא שהארץ חוזרת להניב פירות גשמיים ומשובחים לעמ"י. (שבת הארץ)

למשפחת כיתה יא/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יא/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

שמיטת כספים

ביטול חובות הכספים בסוף שנת השמיטה, כלומר בסופו של יום כ"ט באלול של שנת השמיטה. דין התורה הוא ששביעית משמטת את החובות, שנאמר: "שְׁמוּטָה כָּל בְּעַל מַשֶּׁה יָדוֹ אֲשֶׁר יִשָּׂה בְרַעְהוּ" (דברים טו, ב). שמיטת הכספים נוהגת גם בחו"ל.

פרוזבול

פרוזבול הוא שטר שבו מוסר המלווה את החובות שחייבים לו אנשים אחרים לרשות בית הדין. כך נחשבים החובות כאילו נגבו, ואין שמיטת הכספים שבשביעית מבטלת אותם ויכול המלווה לגבות מבעלי חובו את מה שהלווה להם. תקנת הפרוזבול היא לטובת העניים, כדי שימצאו מי שילווה להם; וכן לטובת העשירים, שלא יפסידו את ממונם בגלל השמטת החובות בשביעית.

[על פי: הרב מרדכי עמנואל שליט"א, ערכי שמיטה, הוצאת המכון ללימודי מצוות התלויות בארץ שע"י בית מדרש להלכה בהתישבות]

שו"ת דבר השמיטה

שאלה:

הנני עובד בחברת ביוטכנולוגיה בתחום החקלאות, החברה מבצעת ניסויי שדה. מה הבעיות ההלכתיות שיכולות לקרות ומה אוכל לעשות כדי שחברי לא ייכשלו באיסור שמיטה?

תשובה:

ניסויים בשביעית לא התירו אלא במקום שאין מגדלים בו כגון בחול או במיני גללים (רמב"ם הל' שמיטה יובל פ"א ה"ו). ועל כן הדרך הטובה ביותר היא לעשות את הניסויים בבית ובמצע מנותק, אפשר לעשות זאת בקל. פרטים על הסידור הזה של מצע מנותק וסוגיו תוכל למצוא בספר קטיף שביעית.

בברכת התורה והארץ

הרב יהודה הלוי עמיחי

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד